

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.04.2026

§ 109

Kansalaisopiston yhteistoimintasopimus

1055/00.05.01.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

rehtori Mari Ylä-Sankola-Peltola, p. 050 398 5850

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- hyväksyä kansalaisopiston yhteistoimintasopimuksen
- valtuuttaa Wellamo-opiston rehtorin valmistelemaan ja allekirjoittamaan ylläpitämisluvan haku 1.1.2027 alkaen
- valmistella valtuustolle Lahden kaupungin hallintosäännön muutoksen, jotta se vastaa kansalaisopiston päivitettyä yhteistoimintasopimusta

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Wellamo-opiston johtokunta, 12.03.2026

§ 3

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Wellamo-opiston rehtori Ylä-Sankola-Peltola Mari

Päätösehdotus

Johtokunta päättää

-lähettää liitteenä olevan yhteistoimintasopimusluonnoksen hyväksyttäväksi sopimuskuntiin esitetyin muutoksin

-pyytää Lahtea, Asikkalaa, Hollolaa, Kärkölää, Orimattilaa, Padasjokea, Myrskylää sekä litin kuntaa nimeämään edustajansa Wellamo-opiston johtokunnan jäseniksi ja varajäseniksi 1.1.2027 alkaen ja ilmoittamaan ne Lahden kaupungille

-esittää Lahden kaupunginhallitukselle, että Wellamo-opiston rehtori valtuutetaan valmistelemaan ja allekirjoittamaan ylläpitämisluvan haku 1.1.2027 alkaen.

Wellamo-opiston johtokunta tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Perusteluosa

Wellamo-opisto on perustettu 1.1.2007 alkaen, toimialueena 10 kuntaa. Vuosien aikana Artjärven kunta on yhdistynyt Orimattilan kanssa, Hämeenkosken kunta Hollolan kanssa ja Nastolan kunta Lahden kanssa. Kansalaisopistotoiminta on jatkunut kaikilla alueilla. Lahden kaupungin ylläpitämislupa on uusittu 1.1.2016 alkaen kuntaliitosten takia. Lisäksi ylläpitämisluvat on uusittu kaikilla Suomen kansalaisopistoilla opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta 1.1.2013 alkaen. Tällä hetkellä Wellamo-opiston toimialueeseen kuuluu Lahden lisäksi kuusi kuntaa; Asikkala, Hollola, Kärkölä, Orimattila, Padasjoki ja Myrskylä.

litin kunnan sivistys- ja hyvinvointilautakunta on yksimielisesti kokouksessaan 10.2.2026 esittänyt litin kunnan kansalaisopistotoimintoja 1.1.2027 osaksi Wellamo-opistoa. litin kunnanhallitus on päättänyt 16.2.2026 yksimielisesti käynnistää litin

kansalaisopiston toimintaa koskevat muutosneuvottelut. Asiaa on myös käsitelty sekä seudullisessa kuntajohtajien kokouksessa että seudullisessa sivistysjohtajien kokouksessa 11.2.2026. Lisäksi Wellamo-opiston henkilöstöä on informoitu asiasta ja asiaa on käsitelty Lahden kaupungin yhteistyöryhmän kokouksessa.

Lahden kaupunki hakee ylläpitämisluvan muutosta opetus- ja kulttuuriministeriöltä Wellamo-opiston toimialueeseen 1.1.2027 alkaen niin, että litti kuuluu opiston toimialueeseen. Lupahakemuksen liitteeksi tarvitaan kaikkien sopimuskuntien lainvoimaiset päätökset uuden sopimuksen hyväksymisestä, riippuen siitä, miten kunkin kunnan hallintosäännössä on määritelty. Lupahakemus liitteineen on oltava opetus- ja kulttuuriministeriössä toukokuun 2026 loppuun mennessä.

Wellamo-opistolla on johtokunta, joka on nimetty valtuustokaudeksi. Johtokunta on nyt 9-jäseninen ja sen kokoonpanoa esitetään muutettavaksi liitteessä olevan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti 11-jäseniseksi litin liittyessä opiston toimialueeseen. Loppuvuoden aikana kunkin sopimuskunnan tulee nimetä johtokunnan jäsenet 1.1.2027 alkaen valtuustokauden loppuun.

Yhteistoimintasopimukseen esitetään lisäksi tehtäväksi teknisiä korjauksia, jotka käyvät ilmi sopimusluonnoksesta.

Vaikutus litin liittymisestä Wellamo-opistoon pyritään toteuttamaan kustannusneutraalisti huomioiden valtionosuuden määrä. Lahden kaupungin tulee huomioida muutokset Wellamo-opiston talousarvion valmistelussa. Henkilöstön määrä kasvaa maksimissaan viiden henkilötyövuoden verran johtuen määräaikaisista tuntiopettajista.

litin kunta hakee samalla aikataululla toukokuussa lupaa kansalaisopistotoiminnan lopettamiseen 31.12.2026 opetus- ja kulttuuriministeriöltä. litin kansalaisopistossa ei ole siirtyvää päätoimista henkilöstöä tai asiaan kuuluvia kiinteistöjä.

litin kansalaisopistossa on toteutunut vuonna 2025 opetustunteja noin 2500. Valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä on vuodelle 2026 puolestaan 2075

opetustuntia. Wellamo-opiston kunnittainen opetustuntimäärä jakautuu valtiosuustuntien suhteessa. Jatkossa litin kunnan opetustuntien määrässä tavoitellaan nykyistä valtiosuustuntien määrää kalenterivuoden aikana.

litin kunnan tulee huolehtia lukuvuoden 2026-2027 opistotoiminnan valmistelussa se, että tuntiopettajien työsuhteet ja kurssit päättyvät kalenterivuoden 2026 loppuun mennessä. litin kunta myös valmistelee kevään 2027 opetustarjonnan litin kunnan alueella. Wellamo-opistossa tehdään 1.1.2027 alkaen määräaikaiset työsopimukset tuntiopettajien kanssa.

litin kunnan tulee nimetä yhteistoimintasopimuksen mukaan kansalasiopiston tiloihin liittyvä yhteyshenkilö, jonka kanssa Wellamo-opiston henkilöstö voi asioida toimitilojen käytännön asioihin liittyen.

Kansalaisopisto on suomalaiseen koulutusjärjestelmään kuuluva koulutusmuoto, josta säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998). Vapaan sivistystyön koulutuksen järjestäminen perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään oppilaitoksen ylläpitämislupaun. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että on olemassa sivistystarve ja että hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset oppilaitoksen ylläpitämiseen ja koulutuksen järjestämiseen.

Oppilaitosta ei voida perustaa taloudellisen voiton tavoittelemiseksi. Muutoksista ylläpitämislupaun päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Lupahakemuksessa tulee esittää selvitys sivistystarpeesta sekä muiden luvan myöntämisedellytysten täyttymisestä. Uusi lupa tai lupamuutos voi tulla voimaan kalenterivuoden alusta.

Vapaan sivistystyön lakisääteisenä tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaa sivistystyö tarjoaa mahdollisuuksia oppimiseen ja itsensä kehittämiseen ilman muodollisia pätevyysvaatimuksia, keskittyen erityisesti aikuisten, mutta myös nuorten ja lasten, sivistyksen ja osaamisen vahvistamiseen.

Vapaan sivistystyön rahoitus määräytyy vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) ja asetuksen (805/1998) mukaan. Rahoituksen saamisen ehtona on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä ylläpitämislupa. Eduskunta vahvistaa vuosittain vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitämiseen ja koulutuksen järjestämiseen tarkoitettua valtionosuus- ja valtionavustusrahoituksen valtion talousarviossa (momenteilla 29.10.31 ja 29.90.30). Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää valtionosuusrahoituksen.

Vapaan sivistystyön valtionosuusrahoitus perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön syksyisin seuraavalle kalenterivuodelle myöntämiin suoritteiden määriin ja suoritteita vastaaviin yksikköhintoihin. Suoritepäätökset tehdään valtion talousarvion rajoissa ja yksikköhintapäätökset oppilaitosmuotokohtaisen kesimääräisen yksikköhinnan perusteella. Oppilaitoksen ylläpitäjälle hakemuksetta myönnettävän valtionosuusrahoituksen määrä on kansalaisopistoilla 57 % tulosta, joka saadaan kertomalla oppilaitokselle vahvistettu suorit määrä suoritetta kohden määrättyllä yksikköhinnalla.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ote Wellamo-opiston rehtori, sopimuskunnat: Asikkala, Hollola, Kärkölä, Orimattila, Padasjoki, Myrskylä sekä litin kunta, juristi Anu Valtavaara.